

PROGRAM

XVI Turnieju Wiedzy i Umiejętności Handlowo-Menedżerskich

Wstęp

Turniej Wiedzy i Umiejętności Menedżerskich jest przewidziany przede wszystkim dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych o profilu ekonomicznym (technikum ekonomicznego i handlowego oraz liceum profilowanego). Mogą brać w nim również udział uczniowie innych szkół ponadgimnazjalnych, którzy w ramach samodzielnej pracy opanowali wiedzę i umiejętności przewidziane w niniejszym Programie. W ramach Turnieju ocenie podlega nie tylko wiedza teoretyczna uczestników, ale także ich umiejętności praktyczne.

Program Turnieju obejmuje wiedzę i umiejętności w zakresie tematu wiodącego i problematyki ogólnej. Temat wiodący jest ustalany indywidualnie dla każdej edycji Turnieju, natomiast problematyka ogólna, mieszcząca się w obowiązujących programach nauczania przedmiotów ekonomicznych, jest stałym elementem Programu, obowiązującym we wszystkich Turniejach.

Zagadnienia objęte tematem wiodącym wykraczają w pewnej mierze poza materiał nauczania w szkołach ponadgimnazjalnych, wobec czego do ich opracowania potrzebne są również inne – niż podręczniki szkolne – źródła wiedzy (na przykład podręczniki akademickie, książki naukowe, wydawnictwa statystyczne, czasopisma ekonomiczne, strony internetowe).

Zagadnienia ujęte w problematyce ogólnej mieszczą się w zasadzie w obowiązujących programach nauczania przedmiotów zawodowych w szkołach o profilu ekonomicznym i podstawowych kanonach kultury ekonomicznej społeczeństwa.

CZEŚĆ PIERWSZA

Tematem wiodącym XVI Turnieju Wiedzy i Umiejętności Handlowo-Menedżerskich jest:

„Finanse publiczne a funkcjonowanie i rozwój przedsiębiorstw”

Główne problemy i zagadnienia dotyczące tematu wiodącego:

System i struktura finansów publicznych. Finanse państwa i samorządu terytorialnego. Zasady klasyfikacji oraz procedury budżetowe. Równowaga finansowo-budżetowa – przyczyny i skutki deficytu budżetowego, pojęcie i rodzaje długu publicznego. Dochody publiczne – pojęcie i rodzaje. Podatki jako źródło dochodów publicznych.. Zasady i funkcje podatkowe. Funkcja fiskalna i redystrybucyjna podatków a zachowania konsumentów i decyzje producentów na rynku Funkcja alokacyjna podatków a rozwój przedsiębiorstw. System podatkowy a strategie podatkowe przedsiębiorstw. Wydatki publiczne – kryteria klasyfikacji, przesłanki i kierunki wydatków publicznych. Wydatki publiczne a polityka gospodarcza – inwestycje publiczne, system zamówień publicznych, partnerstwo publiczno-prywatne, pomoc publiczna dla przedsiębiorców. Wydatki publiczne a polityka społeczna – zabezpieczenie społeczne, ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne, usługi społeczne. Finanse samorządu terytorialnego a rozwój przedsiębiorczości lokalnej.

CZĘŚĆ DRUGA

Problematyka ogólna Turnieju:

1. Podstawy ekonomii
2. Przedsiębiorstwo i jego funkcjonowanie w gospodarce rynkowej
3. Analiza ekonomiczna przedsiębiorstwa
4. Marketing
5. Statystyka
6. Rachunkowość
7. Elementy prawa
8. Towaroznawstwo
9. Informatyka
10. Język obcy zawodowy

1. Podstawy ekonomii.

Dobra i usługi. Podstawowe podmioty w gospodarce rynkowej. Pojęcie i rodzaje rynku. Prawo popytu i podaży. Równowaga rynkowa. Elastyczność popytu i podaży. Zachowania konsumenta i producenta na rynku. Makroekonomiczny pomiar gospodarki. Wzrost i rozwój gospodarczy. Cykliczny rozwój gospodarki. Inflacja. Bezrobocie. Budżet i polityka fiskalna. Pieniądz, banki i polityka monetarna. Międzynarodowa wymiana i integracja gospodarcza.

2. Przedsiębiorstwo i jego funkcjonowanie w gospodarce rynkowej

Formy prawno-organizacyjne przedsiębiorstw. Struktura organizacyjna przedsiębiorstw. Charakterystyka działalności handlowej – formy i funkcje handlu detalicznego, lokale handlowe, towary i ich ceny, sztuka sprzedawania, formy i funkcje handlu hurtowego, magazyny hurtowe, handel zagraniczny. Charakterystyka działalności usługowej. Zaopatrzenie i gospodarka materiałowo-towarowa. Sprzedaż w przedsiębiorstwie. Zatrudnienie i płace. Majątek przedsiębiorstwa i źródła jego finansowania. System finansowy przedsiębiorstwa – kapitały, przychody i koszty, podatki i wynik finansowy. Przedsiębiorstwo a system ubezpieczeniowy. Przedsiębiorstwo a system bankowy. Rozliczenia w obrocie krajowym

i międzynarodowym. Planowanie działalności gospodarczej. Organizacja i zarządzanie przedsiębiorstwem. Podejmowanie działalności gospodarczej.

3. Analiza ekonomiczna przedsiębiorstwa

Pojęcie, rodzaje i zadania analizy ekonomicznej. Metody analizy ekonomicznej. Analiza techniczno-ekonomiczna przedsiębiorstwa – analiza efektów rzeczowych i czynników produkcji. Analiza finansowa przedsiębiorstwa – analiza przychodów, kosztów i wyniku finansowego. Analiza prognozy rentowności. Dźwignia finansowa. Analiza pozioma i pionowa bilansu. Analiza wskaźnikowa.

4. Marketing

Istota marketingu. Metody analizy rynku. Segmentacja rynku nabywców. Kształtowanie produktu jako elementu marketingu. Polityka cen jako element marketingu. Dystrybucja jako element marketingu. Promocja jako element marketingu. Strategie marketingowe. Organizacja marketingu w przedsiębiorstwie.

5. Statystyka

Analiza statystyczna: analiza natężenia, analiza struktury, analiza tendencji centralnej, analiza rozproszenia, analiza dynamiki, analiza współzależności. Wykorzystanie analizy statystycznej do oceny, wyciągania wniosków i podejmowania decyzji w przedsiębiorstwie.

6. Rachunkowość

Istota i funkcje rachunkowości. Procesy obserwacji, pomiaru i rejestracji na kontach operacji gospodarczych. Funkcjonowanie kont bilansowych, niebilansowych i analitycznych. Ewidencja środków pieniężnych, rozrachunków, obrotu materiałowego i towarowego, aktywów trwałych, funduszy przedsiębiorstwa, wyniku finansowego. Organizacja rachunkowości i sprawozdawczości finansowej. Rola rachunkowości w procesie zarządzania. Mierniki oceny działalności przedsiębiorstwa. Klasyfikacja, ewidencja, rozliczenie i kalkulacja kosztów. Analiza zależności: produkcja - koszt – zysk. Decyzje cenowe. Budżety jako instrument zarządzania. Controlling.

7. Elementy prawa

Elementy prawa cywilnego (rzeczowe, zobowiązaniowe), gospodarczego, pracy, administracyjnego, finansowego.

8. Towaroznawstwo

Skład chemiczny produktów żywnościowych. Metody badania jakości. Przechowywanie towarów. Oznaczanie towarów. Zasady konserwowania. Charakterystyka towaroznawcza wybranych grup towarów żywnościowych (mleko i jego przetwory, produkty zbożowe, mięso i przetwory mięsne, produkty węglowodanowe, używki). Charakterystyka towaroznawcza artykułów nieżywnościowych. Unijne wymogi jakości, bezpieczeństwa, składu, znakowania wyrobów itp. Determinanty jakości towarów. Metody badania jakości. Rodzaje i zasady pobierania próbek towarowych. Normy ISO 9000. Jakość w produkcji

wyrobów spożywczych: GNP, GHP, HACCP. Wymagania dotyczące wyrobów i zgodności z wymaganiami UE: kompleksowe podejście do jakości, system oceny zgodności, certyfikacja.

9. Informatyka

Znajomość obsługi edytora tekstów „MS Word” i jego wykorzystanie w prowadzeniu przedsiębiorstwa (na przykład redagowanie i formatowanie tekstu, dołączanie do tekstu grafiki i wykresów, wykorzystanie korespondencji seryjnej w pismach), znajomość obsługi arkusza kalkulacyjnego „MS Excel” i jego wykorzystanie w prowadzeniu przedsiębiorstwa (na przykład wprowadzanie danych do komórek, wypełnianie komórek serią danych, formatowanie zawartości komórek, wykorzystanie podstawowych formuł finansowych, tworzenie wykresów, wykorzystanie arkusza kalkulacyjnego jako prostej bazy danych), znajomość obsługi bazy danych „MS Access” i jej wykorzystanie w prowadzeniu przedsiębiorstwa (na przykład projektowanie i modyfikowanie tabel, sortowanie i filtrowanie informacji), znajomość prezentacji multimedialnej: „MS PowerPoint” i jej wykorzystanie w prowadzeniu przedsiębiorstwa (na przykład tworzenie różnych układów slajdów, wykorzystanie efektów wizualnych i dźwiękowych, tworzenie prezentacji lub pokazów), znajomość programu „Internet Explorer” i jego wykorzystanie w prowadzeniu przedsiębiorstwa (na przykład założenie skrzynki elektronicznej, wysyłanie poczty elektronicznej z załącznikami).

10. Język obcy zawodowy

Redagowanie pism w sprawach osobowych (na przykład podanie, życiorys, list motywacyjny) i handlowych (na przykład oferta, zapytanie o ofertę, zamówienie, umowa kupna-sprzedaży, reklamacja). Wykorzystanie języka obcego w reklamie. Przygotowanie aplikacji do przedsięwzięć i programów międzynarodowych. Tłumaczenie tekstu ekonomicznego (z języka polskiego na obcy i odwrotnie).

Literatura:

1. Finanse przedsiębiorstw i finanse publiczne: wybrane aspekty, (red. Uziębło A., Kalinowski M., Pronobis M., Wyższa Szkoła Bankowa w Gdańsku, 2010
2. Guziejewska B., Finanse publiczne wobec wyzwań globalizacji, Poltext, 2010
3. Lubińska T., Budżet a finanse publiczne, Difin, 2010
4. Mały Rocznik Statystyczny 2010, Główny Urząd Statystyczny, 2010
5. Owsiak S., Finanse publiczne, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008
6. Rozwój i funkcjonowanie przedsiębiorstw, (red. nauk. Janasz W.), Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, 2007
7. Wernik A. Finanse publiczne: cele, struktury, uwarunkowania, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, 2007

Ponadto informacje ekonomiczne ze środków społecznego przekazu (prasa, radio, telewizja, internet).

Szczegółowe informacje o Turnieju oraz przykłady testów można znaleźć na stronach internetowych:

- 1) Zespołu Szkół nr 2 w Szczecinku: **www.tworzeiaktywne.pl**
- 2) Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego w Koninie:
www.zscku.konin.pl

Przewodniczący
Komitetu Głównego Turnieju WiUHM

dr Marek Jagielski